

ВОРКШОП ЯК ФОРМА ПРАКТИКО-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Інна Стражнікова

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

(м. Івано-Франківськ)

Сучасна система освіти надає педагогові можливість вибрати серед безлічі інноваційних технологій «свою», відповідає досвіду, майстерності та його креативності. Обрана технологія буде ефективна лише при умові оптимального підбору інструментів для вирішення конкретних професійних завдань. Одним із таких завдань є створення умов для стійкого професійного самовизначення майбутніх фахівців, забезпечити постійний неподібний інтерес до дисципліни, що вивчається. Тому, для успішної її реалізації (ще на етапі планування) викладачеві необхідно пам'ятати істину «Кращі друзі навчання – це різноманітність, цікавість і сюрпризи», яка своїм корінням сягає в педагогічний принцип розвиваючого навчання. Орієнтуючись на це, треба впроваджувати динамічну форму і технологію навчання як воркшоп (Workshop) – це тренінг, результати якого залежать, перш за все, від вкладу учасників. Досліджувана форма навчання надає можливість відкрити для себе вагу власних знань, навчитись чомусь від інших учасників, активувати свою участь в обговореннях групи, яка допомагає всім учасникам воркшопу стати більш компетентними після закінчення навчання.

Адже, класична лекція тяжіє до полюса пасивності – учасники просто слухають і намагаються засвоїти слова лектора. Тут знання транслюються, даються в готовому вигляді. Подальша їх доля теж відома — бути записаними в конспект, списаними на іспиті чи заліку, забутими наступного ранку. Семінар передбачає, що всі запитання заздалегідь відомі, учасники готуються їх обговорювати, обговорюють і розходяться. Тому семінар теж, швидше, тяжіє до полюса пасивного навчання.

Воркшоп – поняття, яке відноситься скоріше до форми заняття, ніж до змісту. Якщо лекція, семінар, презентація відповідають на питання «що?», то

воркшоп швидше «як?». В арсеналі ведучого має бути достатня кількість різноманітних прикладів, педагогічних ситуацій, завдань і, навіть, жартів (розряджає обстановку, піднімає настрій, підбадьорює учасників). Важливо під час воркшопу створювати ситуацію успіху кожного студента, цінувати і поважати його гідність, спиратись на позитивне в ньому.

Отже, замість того, щоб ведучий передавав знання або транслював їх, жорстко керував процесом навчання, щось вимагав від решти, учасники самі активно здобувають знання, діляться ними, освоюють та засвоюють їх – принцип практико-орієнтованого навчання.

Разом з тим, воркшоп має свої особливості – планування, підготовку і безпосереднє його проведення. Так, для початку визначаємо загальні цілі (чого хочемо досягти, вміння знаходити інформацію, аналізувати), професійні (вміння виробляти спільну стратегію розвитку, обговорювати, приймати альтернативні рішення тощо). Відповідно до цілей необхідно визначитись з навчальними заходами (вправи, дискусії, парна/групова/індивідуальна робота), пам'ятаючи про їх вирішення для реалізації загальних цілей, адже воркшоп — досить демократична форма, тобто ведучий тут тільки підтримує та допомагає організувати навчання, він, швидше, йде за групою, ніж веде її. Ведучий має спланувати час: зазвичай воркшоп триває близько трьох годин, якщо намагаються вирішити якесь не дуже велике навчальне питання. Інколи навчання в цьому форматі триває 3-5 днів без перерви, а є воркшопи, що укладаються всього в одну годину. Для цього необхідно спланувати теми (теоретичну інформацію, питання для розгляду тощо), враховуючи те, що на воркшопі, як правило, наголос робиться на практиці та активності самих учасників, тобто ведучий розповідає якомога менше, формат міні-лекцій можливий. Інша справа, що звичайне теоретичне повідомлення на воркшопі триває не більше 7 хвилин. Тому, треба сформулювати максимально точно посилення на джерела – сучасне навчання можливе не при передачі знань від однієї людини до іншої, а тільки при створенні знань у їх співпраці та творчій

діяльності. Відповідно до мети воркшоп необхідно враховувати й особливості учасників – вік, стать, рівень освіти та знань, повсякденне спілкування [1].

У зв'язку з тим, що воркшоп це робота, а не слухання, тому учасник повинен розуміти, навіщо це робить, навіщо йому докладати зусиль, викладач має прогнозувати ресурси (проектор, аудиторія, різноманітні засоби для нотування, старт-дошки чи інші гаджети).

Таким чином, при проведенні воркшопу необхідно керуватися такими принципами: готуватись заздалегідь, залучати студентів до активної діяльності, використовувати наочність, говорити чітко, підсумовувати етапи обговорення, оптимально організовувати час, зберігати зворотній зв'язок, утримувати увагу групи на виконанні завдань, періодично здійснювати оцінювання отриманого досвіду, дозволяти групі підтримувати ведучого/доповідача, готувати слухачів до перенесення інформації/знань у повсякденне життя і, відповідно, у професійну діяльність.

Література:

1. Фопель К. Ф. Эффективный воркшоп. Динамическое обучение. Пер. с нем. Москва: Генезис, 2003. 368 с.